

Andre Vltchek: Jak jsme prodali Sovětský svaz a Československo za plastové nákupní tašky

- CZ24 News | 4. července 2020

Už několik měsíců chci sdílet tento příběh se svými mladými čtenáři v Hongkongu. Vypadá to, že nyní nastal ten správný čas, kdy zuří ideologická bitva mezi Západem a Čínou, v důsledku čehož trpí Hongkong i celý svět.

Chci říci, že nic z toho není nové, vždyť Západ již destabilizoval tolik zemí a území, a desítkám milionů mladých lidí vymyl mozky.

Vím to, protože v minulosti jsem byl jedním z nich. Kdybych si tím neprošel, nemohl bych v žádném případě pochopit, co se nyní děje v Hongkongu.

Narodil jsem se v Leningradě, krásném městě v Sovětském svazu. Nyní se nazývá Petrohrad, a už to není Sovětský svaz, ale Rusko. Máma je napůl Ruska, napůl Čiňanka, je umělkyně a architektka. Dětství jsem prožíval mezi Leningradem a Plzní, průmyslovým městem, které je známé pivem, na nejzazším západním okraji tehdejšího Československa. Táta byl jaderný vědec.

Tato dvě města byla odlišná. Obě představovala něco zásadního v komunistickém plánování, v systému, o němž vás západní propagandisté učili, abyste jej nenáviděli.

Leningrad je jedno z nejúžasnějších měst na světě, jsou zde jedny z nejznámějších muzeí, operních budov a baletních divadel, veřejných prostor. V minulosti to bývalo ruské hlavní město.

Plzeň je oproti tomu malé město se 180 000 obyvateli. Ale když jsem byl dítě, bylo tam několik vynikajících knihoven, uměleckých kin, operních domů, avantgardních divadel, uměleckých galerií, zoo, zabývající se výzkumem, a byly zde věci, jak jsem si uvědomil později (když už bylo příliš pozdě), které byste nenašli ani ve velkých amerických městech, čítajících přes milion obyvatel.

Obě města, jedno velké, jedno malé, měla vynikající dopravní spojení, rozlehlé parky a lesy, sahající až k předměstí, a také elegantní kavárny. V Plzni bylo bezpočet tenisových kurtů, které jste mohli použít zdarma, fotbalové stadiony, a dokonce i badmintonové kurty.

Život byl dobrý, smysluplný. Bohatý. Ne bohatý ve smyslu peněz, ale bohatý kulturně, intelektuálně a s ohledem na zdraví. Být mladý bylo zábavné, znalosti byly zdarma a snadno přístupné, kultura byla na každém rohu a sport byl pro každého. Tempo bylo pomalé: měli jsme spoustu času na přemýšlení, učení, analyzování.

Ale zároveň vrcholila studená válka.

Byli jsme mladí, vzpurní a snadno zmanipulovatelní. Nikdy jsme nebyli spokojeni s tím, co jsme měli. Vše jsme považovali za samozřejmost. V noci jsme byli přilepeni k rozhlasovému přijímači a poslouchali jsme BBC, Hlas Ameriky, Rádio Svobodná Evropa a další stanice, zaměřené na diskreditaci socialismu a všech zemí, které bojovaly proti západnímu imperialismu.

Československé socialistické průmyslové konglomeráty stavěly ze solidarity továrny, od oceláren až po cukrovary, v Asii, na Středním východě a v Africe. Ale nebyli jsme na to hrdí, protože západní propagandistická média pouze zesměšňovala takovéto počiny.

V kinech dávali mistrovská díla italské, francouzské, sovětské a japonské kinematografie. Ale říkali nám, abychom se pídili po brakových filmech z USA.

Nabídka hudby byla skvělá, od živé po reprodukovanou. Téměř veškerá hudba byla dostupná, i když s určitým zpožděním, v místních obchodech nebo dokonce živě. To, co se v obchodech neprodávalo, byl nihilistický šunt. To však bylo přesně to, o čem nás přesvědčovali, že bychom to měli chtít. My jsme po tom opravdu nesmírně toužili a kopírovali jsme si to na kazetových magnetofonech až s nábožnou úctou. Pokud něco nebylo k sehnání, západní média křičela, že to je hrubé porušení svobody projevu.

Věděli, a stále vědí, jak manipulovat s mladými mozky.

V určitém bodě jsme se změnili na mladé pesimisty, kritizující vše ve své vlastní zemi, bez jakéhokoliv srovnání, bez jakéhokoliv náznaku objektivit.

Zní vám to povědomě?

Říkali nám to, a my jsme to jen opakovali: všechno v Sovětském svazu nebo Československu je špatné. Všechno na Západě je skvělé. Ano, bylo to jako nějaké fundamentalistické náboženství nebo masové šílenství. Sotvakdo byl vůči tomu imunní. Vlastně jsme tím byli infikovaní, nemocní, změnění na idioty.

Využívali jsme veřejná, socialistická zařízení, od knihoven po divadla, až po dotované kavárny, kde jsme glorifikovali Západ a očerňovali naše vlastní národy. Takhle nás naočkovaly západní rozhlasové a televizní stanice, a také publikované texty, propašované do našich zemí.

V té době se staly plastové nákupní tašky ze Západu symbolem prestiže! Však víte, igelitky, které dostanete v levných supermarketech nebo obchodních centrech.

Když o tom přemýšlím s odstupem několika desetiletí, stěží tomu můžu uvěřit: mladí vzdělaní chlapci a dívky, hrdě kráčející po ulicích, vystavující na odiv levné plastové nákupní tašky, za něž zaplatili docela velkou sumu peněz. Protože byly ze Západu. Protože symbolizovaly konzumní způsob života. Protože nám bylo řečeno, že konzumní způsob života je dobrý.

Říkali nám, že bychom si měli přát svobodu. Svobodu v západním stylu.

Instruovali nás, abychom „bojovali za svobodu“.

V mnoha ohledech jsme však byli mnohem svobodnější, než Západ. Poprvé jsem si to uvědomil tehdy, když jsem přijel do New Yorku a viděl jsem, jak místní děti mého věku mají chabé vzdělání, jak chabé jsou jejich znalosti o světě. Jak ubohá kultura byla zde, ve středně velkém severoamerickém městě.

Všichni jsme chtěli značkové džíny, dožadovali jsme se jich. Toužili jsme po západních hudebních značkách, přitom jsme měli elpíčka. Nebylo to o podstatě nebo poselství. Byla to forma nad podstatou.

Naše jídlo bylo chutnější, vyprodukované ekologicky. My jsme ale chtěli pestrobarevné obaly ze Západu. Požadovali jsme chemikálie.

Byli jsme neustále naštvaní a znepokojení, stále jsme něco konfrontovali. Provokovali jsme rodinu.

Byli jsme mladí, ale cítili jsme se staří.

Vydal jsem svou první knihu poezie, poté jsem odešel ze země, zabouchl jsem za sebou dveře, a odcestoval jsem do New Yorku.

Brzy jsem si však uvědomil, že jsem byl podveden!

Tohle je velmi zjednodušená verze mého životního příběhu. Nemám na to více prostoru.

Jsem ale rád, že se o svůj příběh mohu podělit se čtenáři z Hongkongu a samozřejmě se svými mladými čtenáři z celé Číny.

Dvě nádherné země, které bývávaly mým domovem, byly zrazeny, doslova prodány za nic, za značkové džíny a plastové nákupní tašky.

Západ oslavoval! Několik měsíců po rozpadu socialistického systému byly obě země doslova okradeny o všechno ze strany západních firem. Lidé přišli o domov a práci, došlo k odvrácení od internacionalismu. Hrdé socialistické společnosti byly zprivatizovány a v mnoha případech zlikvidovány. Z divadel a uměleckých kin se staly levné second handy.

V Rusku klesla průměrná délka života na úroveň subsaharské Afriky.

Československo se rozdělilo na dvě části.

Nyní, po několika desetiletích, jsou Rusko i Česko opět bohaté země. Rusko má mnoho prvků socialistického systému s centrálním plánováním.

Mně však chybí obě tyto země, tak jak jsem je znal, a z různých průzkumů vyplývá, že většině obyvatel také. Rovněž cítím vinu za to, že jsem se nechal naočkovat, využít, a že jsem určitým způsobem zradil.

Poté, co jsem procestoval svět, chápu, že to, co se stalo v Sovětském svazu i Československu, se stalo v mnoha dalších zemích světa. Nyní se Západ zaměřil na Čínu prostřednictvím Hongkongu.

Kdykoli jsem v Číně nebo Hongkongu, stále lidem opakuji: neopakujte prosím náš hrozný příklad. Braňte si svůj národ! Neprodávejte ho, metaforicky, za nějaké odporné plastové nákupní tašky. Neudělejte něco, čeho byste po zbytek svého života litovali!

Andre Vltchek

Překlad: zvedavec.org